

ข้อมูลประเทศเวียดนาม

(The Socialist Republic of Vietnam)

1) ข้อมูลทั่วไป

1.1. สภาพทางภูมิศาสตร์

ประเทศเวียดนาม มีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (The Socialist Republic of Vietnam) ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของคาบสมุทรอินโดจีนมีพื้นที่ประมาณ 331,150 ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้

- ทิศเหนือ** ติดกับ ประเทศจีน
- ทิศใต้** ติดกับ เป็นชายฝั่งทะเลยาวติดกับทะเลจีนใต้
- ทิศตะวันออก** ติดกับ อ่าวตังเกี๋ย และทะเลจีนใต้
- ทิศตะวันตก** ติดกับ อ่าวไทย, ประเทศกัมพูชา และ สปป.ลาว

รูปที่ 1 แผนที่ภูมิประเทศแสดงตำแหน่งที่ตั้งของประเทศเวียดนาม

▪ ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่สองในสามของประเทศเป็นภูเขาและที่ราบสูง ซึ่งทอดตัวยาวจากภาคเหนือติดชายแดนจีนลงมาทางใต้ มีที่ราบลุ่มแม่น้ำแดงทางตอนเหนือ และที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงตอนใต้ รวมทั้งที่ราบชายฝั่งทะเลยาวจากเหนือจรดใต้

▪ ลักษณะภูมิอากาศ

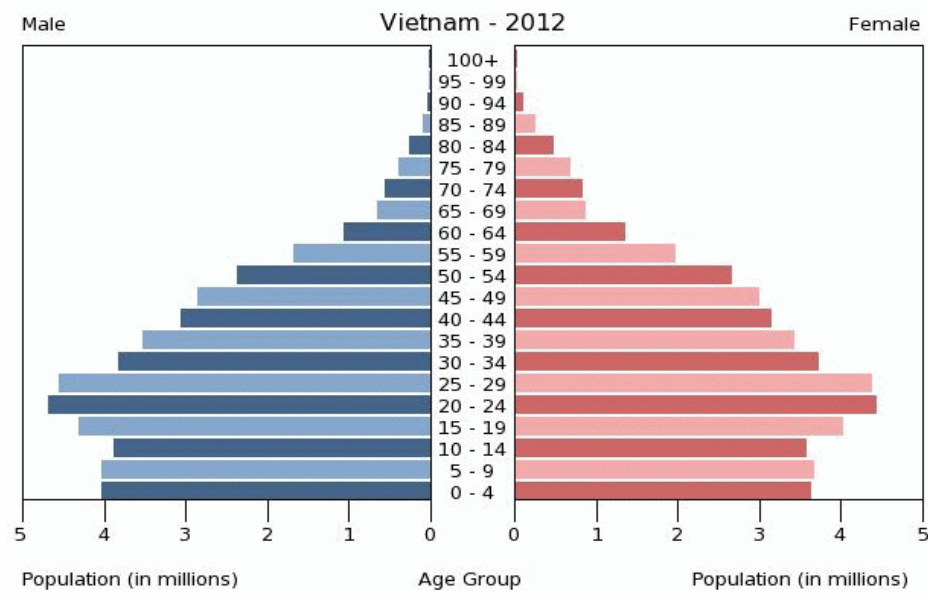
ภาคใต้มีภูมิอากาศแบบเขตศูนย์สูตร ภาคเหนือได้รับอิทธิพลลมมรสุม อากาศร้อนในช่วงฤดูฝน (กลางเดือนพฤษภาคม-กลางเดือนกันยายน) และอากาศเย็นในช่วงฤดูหนาว (กลางเดือนตุลาคม-กลางเดือนมีนาคม)

▪ ทรัพยากรธรรมชาติ

- ทรัพยากรป่าไม้ มีครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 60 ของพื้นที่ประเทศ
- ทรัพยากรน้ำ แม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำแดง, แม่น้ำไทยบิन्ह (Thai Binh), แม่น้ำซู่ (Song Cho) และแม่น้ำมา (Song ma)
- ทรัพยากรแร่ธาตุ
 - สินแร่ ได้แก่ ฟอสเฟต ถ่านหิน แมงกานีส บอแรกซ์ โครเมต เป็นต้น
 - น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ เป็นทรัพยากรธรรมชาติสำหรับอุตสาหกรรมเหมืองแร่ที่มีความสำคัญ

1.2. ลักษณะทางสังคมและประชากร

- ประชากร จำนวน 91.52 ล้านคน อัตราการเพิ่มของจำนวนประชากรเท่ากับ 1.05% ประกอบด้วยประชากรในเขตเมืองร้อยละ 31.7 และประชากรในชนบทร้อยละ 68.3 (ข้อมูลปี 2012)

รูปที่ 2 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามเพศในแต่ละช่วงอายุ
(จาก http://www.indexmundi.com/vietnam/age_structure.html)

- **ภาษา** ใช้ภาษาเวียดนาม เป็นภาษาราชการ ภาษาที่ใช้ทั่วไป คือ ภาษาอังกฤษ, ฝรั่งเศส, จีน, กัมพูชา และภาษาท้องถิ่นชาวเขา (ม้ง เขมร มาลาญ-โพลีเซียน)
- **ศาสนา** ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ, Hoa Hao, Cao Dai, คริสต์ (นิกายโรมันคาทอลิก) , ความเชื่อท้องถิ่น และอิสลาม
- **สังคมและวัฒนธรรม** วัฒนธรรมส่วนใหญ่ของเวียดนามจะได้รับอิทธิพลจากจีนและฝรั่งเศส เวียดนามมีเทศกาลที่สำคัญ ได้แก่ เทศกาลเต็ต (Tet) หรือ “เต็ตเหวียนดาน (Tet Nguyen Dan)” หมายถึง เทศกาลรุ่งอรุณแรกของปี เทศกาลนี้เป็นการเฉลิมฉลองในภาพรวมทั้งหมดของความเชื่อในเทพเจ้าลัทธิเต๋า ขงจื้อ และศาสนาพุทธ รวมถึงการเคารพบรรพบุรุษ และ “เทศกาลกลางฤดูใบไม้ร่วง” โดยนับตามจันทรคติตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 8 ของทุกปี
- **การแต่งกาย** เวียดนามมีชุดประจำชาติที่เรียกว่า “อ่าวหญ่าย” ที่ประกอบไปด้วยชุดผ้าไหมที่พอดีตัวสวมทับกางเกงขวยาว ซึ่งเป็นชุดที่มักสวมใส่ในงานแต่งงานและพิธีการสำคัญของประเทศ โดยมีลักษณะคล้ายชุดกิ๊พ้าของจีน ในปัจจุบันเป็น

ชุดที่ได้รับความนิยมจากผู้หญิงเวียดนาม ส่วนผู้ชายเวียดนามจะสวมใส่ชุด
อ่าวหญ่ายในพิธีแต่งงานหรือพิธีศพ

1.3. การเมืองการปกครอง

- **รูปแบบการปกครอง** มีการปกครองในระบบสังคมนิยมแบบคอมมิวนิสต์ โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม (Communist Party of Vietnam : CPV) เป็นพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวในประเทศ ซึ่งมีบทบาทอย่างมากในการกำหนดแนวทางการบริหารประเทศในทุกด้าน
- **การแบ่งเขตการปกครอง** โดยแบ่งเขตการปกครองเป็น 59 จังหวัด และ 5 นคร ประกอบด้วย กรุงฮานอย, นครไฮฟอง, นครดานัง, นครโฮจิมินห์ และนครเกิ่นเทอ
- **เมืองหลวง** คือ กรุงฮานอย
- **เมืองสำคัญ** ได้แก่
 - **นครโฮจิมินห์** เป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดของเวียดนาม เดิมชื่อเมืองไซ่งอน และเป็นศูนย์กลางการค้า การสื่อสาร และการขนส่งของเวียดนาม
 - **ไฮฟอง** เป็นเมืองค้าขายทางทะเลหลักของภาคเหนือ และเป็นเมืองศูนย์กลางการติดต่อกับศูนย์กลางอื่นๆ ของประเทศและต่างประเทศ
 - **ดานัง** เป็นหนึ่งในสามศูนย์กลางของวัฒนธรรมที่อยู่อาศัยที่เป็นที่รู้จักของโลก มีท่าเรือและท่าอากาศยานนานาชาติ

2) ศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจ

2.1. ภาวะทางเศรษฐกิจ

ในปี 2555 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.03 เมื่อเทียบกับปี 2554 โดยภาคเกษตรกรรมขยายตัวร้อยละ 2.72 จากผลผลิตทางเกษตรที่เพิ่มขึ้น อาทิ ผลผลิตข้าวได้ถึง 43.7 ล้านตัน ซึ่งเพิ่มจากปีก่อน 1.3 ล้านตัน การประมง มีผลผลิต 5,732,900 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน

ร้อยละ 5.2 โดยส่วนใหญ่เป็นปลาและกุ้ง ส่วนภาคอุตสาหกรรมของเวียดนามมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.52 จากปี 2554 ซึ่งเป็นการขยายตัวจากอุตสาหกรรมเหมืองแร่ อุตสาหกรรมการผลิต พลังงานและก๊าซ

ตารางที่ 1 เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจที่สำคัญของเวียดนาม

เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจที่สำคัญ		
รายการ	2554	2555
ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ		
GDP (พันล้าน USD)	121.7	138.1
GDP growth (%)	5.9	5.03%
ประชากรและรายได้		
ประชากร (ล้านคน)	87.9	88.7
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (USD)	1,375	1,527
ราคาและการเงิน		
อัตราแลกเปลี่ยน ต่อ USD ณ สิ้นปี	20,828	20,828
อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ย (%)	18.6	6.8
อัตราเงินเฟ้อ ณ สิ้นปี (%)	18.1	9.2
ดุลการค้าและดุลบริการ (ล้าน USD)		
ดุลการค้า	-9,844	284
- ส่งออก	96,905	114,573
- นำเข้า	-106,749	-114,289
ดุลบริการ	-2,980	-3,100
เงินสำรองระหว่างประเทศ (ล้าน USD)	14,300	20,900
ที่มา : คู่มือการประกอบธุรกิจ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2556		

2.2. นโยบายการค้าต่างประเทศ

นโยบายการค้าระหว่างประเทศของเวียดนาม คือ มีการส่งเสริมการค้าเสรี โดยรัฐบาลได้มีการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้ออำนวยต่อการค้าระหว่างประเทศ มีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐเพื่อประสานงานกับบริษัทการค้าต่างประเทศของรัฐและบริษัทเอกชนในการติดต่อการค้ากับ

ต่างประเทศซึ่งมีหน่วยงานที่สำคัญ ได้แก่ กระทรวงเศรษฐกิจสัมพันธ์กับต่างประเทศ ศูนย์พัฒนาการส่งออกหอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งเวียดนามบริษัทจัดแสดงสินค้าและนิทรรศการ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเวียดนามยังคงมีนโยบายปกป้องการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สิน และทรัพยากรธรรมชาติภายในประเทศ รวมทั้งคุ้มครองกิจการภายในประเทศโดยมีมาตรการควบคุมทั้งด้านส่งออกและนำเข้า เช่น การควบคุมการส่งออกและนำเข้าสินค้าบางประเภท และการกำหนดโควตาการส่งออกและนำเข้าสินค้าบางประเภท เป็นต้น

2.3. การเข้าร่วมองค์การระหว่างประเทศ

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้แก่

- **อาเซียน** เวียดนามเข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียนเมื่อเดือนกรกฎาคม 2538 และได้ลงนามในความตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าอาเซียน (Agreement on the Common Effective Preferential Tariff : CEPT) เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2539 ซึ่งเป็นการประกาศเริ่มต้นการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) โดยครอบคลุมทั้งสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม ขณะนี้อัตราภาษีนำเข้าของเวียดนามภายใต้ CEPT อยู่ที่ 0- 5 % และได้ลงนามยอมรับความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS) เมื่อเดือนธันวาคม 2538 โดยมีเป้าหมายเปิดเสรีธุรกิจบริการให้สมาชิกภายในปี 2558

- **องค์การการค้าโลก (WTO)** เข้าเป็นสมาชิกเมื่อปี 2550 โดยมีข้อผูกพันเปิดเสรีสินค้ามากกว่า 10,689 รายการ ซึ่งจะต้องลดภาษีภาชีนำเข้าลงโดยเฉลี่ย 4% ภายในปี 2556 ภาษีผลิตภัณฑ์เกษตรจะลดลงจาก 25.2 % เหลือ 21 % โดยเฉลี่ย และสินค้าอื่น ๆ ลดลงจาก 16.1 % เป็น 12.6 % โดยเฉลี่ย

- **ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (APEC)** เวียดนามได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกทั้ง APEC และความร่วมมือภายใต้กรอบการประชุมเอเชีย-ยุโรป (ASEM)

3) ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย

3.1. ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจการค้า

ความสัมพันธ์และความร่วมมือทางการค้าระหว่างไทยและเวียดนามนั้นมีความก้าวหน้ามาก ดังเห็นได้จากการที่สองฝ่ายตั้งเป้าหมายใน **"แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยกรอบความร่วมมือไทย - เวียดนาม ในทศวรรษแรกของศตวรรษที่ 21"** เมื่อต้นปี 2547 ที่จะให้มูลค่าการค้ารวมเพิ่มจาก 1.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็น 3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2553 ซึ่งทั้งสองฝ่ายสามารถบรรลุเป้าหมายนี้ในปี 2548 เร็วกว่าที่กำหนดถึง 5 ปี ปัจจุบันทั้งสองฝ่ายได้กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันที่จะเพิ่มมูลค่าการค้ารวมให้ได้ 5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2553

3.2. ความสัมพันธ์ทางการทูต

ไทยได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับเวียดนาม เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2519 และ เปิดสถานเอกอัครราชทูตที่กรุงฮานอย และสถานกงสุลใหญ่ที่นครโฮจิมินห์ เมื่อปี 2521 และ 2535 ตามลำดับ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงฮานอย ประกอบด้วยสำนักงานผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารและสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ โดยสถานะความสัมพันธ์ทวิภาคีไทย - เวียดนามในปัจจุบันอยู่ในระดับที่ดี ไม่มีปัญหาสำคัญค้างคา มีการแลกเปลี่ยนการเยือนในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง มีการไปมาหาสู่ระหว่างกันเพิ่มขึ้น รวมถึงในระดับท้องถิ่นจากการที่มีเส้นทางเชื่อมโยงถึงกันค่อนข้างสะดวก ทั้งสองฝ่ายได้จัดทำความตกลงรูปแบบต่างๆ ระหว่างกันรวมแล้วกว่า 40 ฉบับ

4) การลงทุนจากต่างประเทศ

4.1. นโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ

เวียดนามให้ความสำคัญกับการลงทุนในโครงการต่างๆ โดยเฉพาะการลงทุนด้านพลังงาน และเน้นการลงทุนในเขตอุตสาหกรรมที่เอื้อต่อการผลิตสินค้าที่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ รวมถึงเพื่อให้เกิดการสร้างงานและการถ่ายทอดเทคโนโลยี

อย่างไรก็ตามรัฐบาลเวียดนามก็มีนโยบายสงวนอาชีพไว้สำหรับชาวเวียดนาม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเบาบางประเภท ในขณะเดียวกัน ทิศทางการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เริ่มเปลี่ยนจากอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสมัยดั้งเดิม เป็นเทคโนโลยีขั้นสูงขึ้น และปรับเปลี่ยนนโยบาย

ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศประเภทธุรกิจการร่วมทุน เป็นการลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมดมากขึ้น ทำให้ระยะหลังประเทศเวียดนามเริ่มมีเงินทุนจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนโยบายสำคัญในการส่งเสริมการลงทุน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) มาตรการด้านภาษีในการให้สิทธิประโยชน์ที่สำคัญ คือ

- ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ชาวต่างชาติจะเสียภาษีในอัตราที่ต่ำกว่าชาวเวียดนาม โดยภาษีเฉลี่ยร้อยละ 40-70 เป็นต้น
- ภาษีเงินได้นิติบุคคล มีอัตราเท่ากับนักลงทุนท้องถิ่น คือ ร้อยละ 28
- ภาษีนำเข้า มีการยกเว้นภาษีเครื่องมือและเครื่องจักรที่นำเข้ามา เพื่อเป็นทุนของบริษัท
- ภาษีการค้า การเสียภาษีขึ้นอยู่กับประเภทสินค้า ถ้าเป็นสินค้าจำเป็นจะเสียภาษีในอัตราที่ต่ำ แต่ถ้าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยจะเสียภาษีในอัตราสูง
- ภาษีกำไร กรณีส่งกำไรออกนอกประเทศ ต้องคำนวณภาษีจากกำไรส่งกลับคูณกับอัตราภาษีในอัตราต่างๆ กัน ดังนี้
 - อัตราร้อยละ 5 สำหรับบริษัทต่างชาติที่มีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 10 USD
 - อัตราร้อยละ 7 สำหรับบริษัทต่างชาติที่มีทุนจดทะเบียน 5-10 USD
 - อัตราภาษีร้อยละ 10 สำหรับกิจการอื่นๆ

นอกจากนี้ กรณีนำผลกำไรไปลงทุนใหม่ในเวียดนามเป็นเวลา 3 ปีขึ้นไป จะมีสิทธิได้รับภาษีกำไรคืน

2) มาตรการด้านการเงินการธนาคาร รัฐบาลเวียดนามอนุญาตให้สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศประกอบธุรกิจที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ทำให้ธุรกิจสามารถใช้บริการชำระบัญชีการค้าระหว่างประเทศ และเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ

3) การจัดตั้งเขตส่งเสริมการลงทุน และเขตพื้นที่อุตสาหกรรมต่างๆ ปัจจุบันเวียดนามมีเขตส่งเสริมการลงทุน 2 ประเภท คือ Export Processing Zone (EPZ) และ Industrial Zone (IZ) โดยเฉพาะในนครโฮจิมินห์ ไฮฟอง ฮานอย ฯลฯ เพื่อดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติ โดยกำหนดอัตราภาษีที่ต่ำเป็นพิเศษ สำหรับธุรกิจที่เข้าไปลงทุนในเขตอุตสาหกรรมทั้ง 2 ประเภท

4) มาตรการอื่นๆ ที่ให้แก่นักลงทุนต่างชาติ เช่น

- ระยะเวลาที่ได้รับสิทธิในการเช่าที่ดิน ขึ้นอยู่กับใบอนุญาตการลงทุนเป็นหลัก โดยปกติจะได้รับสิทธิเช่า ประมาณ 50 ปี สำหรับโครงการประเภท BOT นั้นนักลงทุนต่างชาติไม่ต้องเช่าที่ดิน เนื่องจากเมื่อเริ่มทำโครงการรัฐบาลจะมอบที่ดินให้ดำเนินการ แต่เมื่อโครงการแล้วเสร็จจะต้องโอนสิทธิของโครงการนั้นคือให้แก่รัฐบาล
- สามารถนำสิทธิการใช้ที่ดินมาเป็นหลักประกันการกู้เงินได้ และอนุญาตให้สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศสามารถรับจำนองสิทธิการใช้ที่ดินได้
- ประกันความมั่นใจให้แก่นักลงทุนต่างประเทศ โดยให้การรับรองว่าหากรัฐบาลมีการออกกฎหมายใหม่ที่อาจจะทำให้นักลงทุนต่างชาติได้รับความเสียหาย นักลงทุนต่างชาติสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์ตามที่ได้รับอยู่เดิมได้
- การทยอยยกเลิกระบบ 2 ราคา ในภาคธุรกิจประเภทต่างๆ เช่น ตัวเครื่องบิน ตัวรถไฟ ค่าบริการสาธารณสุขประเภทต่างๆ
- บริษัทต่างชาติ สามารถรับสมัครแรงงานได้โดยตรง โดยไม่จำเป็นต้องจ้างแรงงานผ่านตัวแทนจัดหาแรงงาน

4.2. การลงทุนจากต่างประเทศ

การลงทุนของต่างชาติในเวียดนามสามารถทำได้หลายรูปแบบ ทั้งในรูปแบบสัญญาร่วมลงทุน กิจการร่วมทุน กิจการที่ต่างชาติเป็นเจ้าของทั้งหมดและอื่นๆ โดยมีรูปแบบการลงทุนที่สำคัญ ดังนี้

1. สัญญาร่วมลงทุนธุรกิจ (Business Co-operation Contract: BCC) เป็นการร่วมทุนทำธุรกิจระหว่างนักลงทุนต่างประเทศกับนักลงทุนของเวียดนาม มีการกำหนดสัดส่วนการลงทุน หน้าที่ความรับผิดชอบ และการแบ่งกำไรเท่าเทียมกัน

2. กิจการร่วมทุน (Joint Venture Enterprise : JV) เป็นการร่วมทุนธุรกิจระหว่างนักลงทุนต่างประเทศกับนักลงทุนในประเทศ การลงทุนประเภทนี้ เป็นการดำเนินการในรูปแบบหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบ และมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายของเวียดนาม

3. กิจการที่ชาวต่างชาติเป็นเจ้าของทั้งหมด (Wholly Foreign-owned Enterprise) เป็นการลงทุนขององค์กรหรือเอกชนจากต่างประเทศทั้งหมด

4. กิจการลงทุนดำเนินการแล้วโอนให้รัฐ (Build Operate Transfer Contract : BOT) เป็นรูปแบบการลงทุนที่เป็นข้อตกลงระหว่างนักลงทุน และผู้แทนของรัฐบาลในการก่อสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ถนน สะพาน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน ฯลฯ โดยผู้ลงทุนจะรับผิดชอบโครงการในระยะเวลาหนึ่งตามที่ตกลงกัน เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวต้องโอนกิจการนั้นให้แก่รัฐบาล

5) ระบบสาธารณูปโภค

5.1. ระบบคมนาคม

- **ทางบก** เวียดนามมีระบบเครือข่ายทางถนนยาว 2.1 แสนกิโลเมตร ประกอบด้วยทางหลวงแผ่นดิน ยาวประมาณ 14,935 กิโลเมตร ซึ่งปัจจุบันเวียดนามกำลังก่อสร้างทางด่วนพิเศษหลายแห่ง และมีโครงการปรับปรุงถนนหลวงให้มีมาตรฐานถนนทุกสายในจังหวัดต้องลาดยางหรือเป็นคอนกรีต โดยรัฐบาลจะเปิดให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนและพัฒนา
- **ทางน้ำ** เวียดนามมีท่าเรือพาณิชย์ 17 ท่า รองรับสินค้าได้ประมาณ 15 ล้านตันต่อวัน มีท่าเรือที่สำคัญ ได้แก่ ท่าเรือไซ่ง่อน ดานัง ไฮฟอง คามรานห์ ฮาลอง นานจาง วินห์ และวู้งเต่า นอกจากนี้ ยังมีท่าเรืออีก 4 แห่งในเมืองจ่าวินห์ สกจาง เบนแจ้ และเกียนยาง เพื่อรองรับความคับคั่งของสินค้าจากท่าเรือไซ่ง่อน
- **ทางอากาศ** ปัจจุบันเวียดนามมีสายการบินแห่งชาติ 2 แห่ง คือ Vietnam Airlines ให้บริการทั้งภายในและต่างประเทศ และ Pacific Airlines ที่เน้นการให้บริการเฉพาะภายในประเทศ และมีสนามบินนานาชาติ 3 แห่ง คือ
 - **Noi Bai International Airport** ตั้งอยู่ทางตอนเหนือห่างจากกรุงฮานอยประมาณ 30 กิโลเมตร ให้บริหารขนส่งผู้โดยสารและสินค้า มีเที่ยวบินไปฮ่องกง กัวลาลัมเปอร์ ไทเป ดูไบ ปารีส เบอร์ลิน มอสโก มะนิลา และกรุงเทพฯ
 - **Da Nang International Airport** ตั้งอยู่ทางภาคกลาง เคยเป็นฐานทัพของสหรัฐฯ ในสมัยสงครามกลางเมือง ปัจจุบันให้บริการการบินทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

- **Tan Son International Airport** เป็นสนามบินที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ ตั้งอยู่ห่างจากนครโฮจิมินห์ ประมาณ 7 กิโลเมตร มีเที่ยวบินไปเบอร์ลิน แฟรงค์เฟิร์ต อัมสเตอร์ดัม ปารีส โซล โอซากา กวางเจา ไทเป ฮองกง กรุงเทพฯ สิงคโปร์ กัวลาลัมเปอร์ จาร์การ์ตา ซิดนีย์ มอสโก มะนิลา
- **ทางรถไฟ** รถไฟ เครื่องข่ายระบบขนส่งทางรถไฟของเวียดนามมีความยาวประมาณ 2,600 กิโลเมตร โดยเป็นเส้นทางรางเดี่ยวทั้งหมด และมีจำนวนขบวนรถ 260 แห่ง เส้นทางที่ยาวที่สุดและมีความสำคัญมาก คือ Hanoi – Ho Chi Minh City ซึ่งให้บริการด้วยรถไฟความเร็วพิเศษ และยังเชื่อมต่อไปยังประเทศจีนด้วย

5.2. ระบบโทรคมนาคม

การให้บริการโทรคมนาคมในเวียดนามประกอบด้วย 3 บริการหลัก ได้แก่ บริการโทรศัพท์พื้นฐาน บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ และบริการอินเทอร์เน็ต ซึ่งขยายตัวอย่างรวดเร็วตามระดับการพัฒนาประเทศและความต้องการ บริการติดต่อสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็ว โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ที่ประชาชนเปิดกว้างในการรับเทคโนโลยี

6) กฎระเบียบการคลังการลงทุน

6.1. ภาษี

- **ภาษีเงินได้บุคคล (Personal Income Tax)** แยกเป็นสองส่วน คือ สำหรับคนเวียดนาม และคนต่างชาติ

ตารางที่ 2 อัตราภาษีเงินได้สำหรับคนเวียดนาม

ระดับ	เงินเดือน (หน่วย : ล้านบาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
1	น้อยกว่า 5	0
2	ตั้งแต่ 5 - 15	10
3	ตั้งแต่ 15 - 25	20
4	ตั้งแต่ 25 - 40	30
5	มากกว่า 40	40

ตารางที่ 3 อัตราภาษีเงินได้สำหรับคนต่างชาติ

ระดับ	เงินเดือน (หน่วย : ล้านบาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
1	น้อยกว่า 8	0
2	ตั้งแต่ 8 -20	10
3	ตั้งแต่ 20 50	20
4	ตั้งแต่ 50 – 80	30
5	มากกว่า 80	40

▪ ภาษีภาษีเงินได้นิติบุคคล

ตารางที่ 4 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

ประเภท	อัตราภาษี (ร้อยละ)
นิติบุคคลธรรมดา	25-28
ธุรกิจประเภทน้ำมัน, ก๊าซ และการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ	32-50

▪ ภาษีภาษีมูลค่าเพิ่ม (Valued Added-Tax : VAT)

ตารางที่ 5 อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

สินค้า / บริการ	อัตราภาษี (ร้อยละ)
1.สินค้าหรือบริการเพื่อส่งออกหรือจำหน่ายในเขตอุตสาหกรรมส่งออก การลงทุนด้านการเงินหรือตลาดทุนในต่างประเทศ	0
2.สินค้าหรือบริการที่จำเป็น เช่น น้ำ ป้าย ยาฆ่าแมลง ยา เครื่องมือแพทย์ อุปกรณ์ การศึกษา ของเล่นเด็กเล็ก หนังสือวิทยาศาสตร์หรือศิลปะ ผลิตภัณฑ์เกษตรหรือป่า ไม้ที่ยังไม่แปรรูป อาหารสัตว์ บริการด้านวิทยาศาสตร์และการเกษตร เป็นต้น	5
3.สินค้าหรือบริการอื่นๆ นอกเหนือจากที่ระบุข้างต้น รวมถึงลอตเตอรี่และนายหน้าค้าหลักทรัพย์ ซึ่งในอดีตเสียภาษีในอัตราร้อยละ 20	10

6.2. กฎหมายการลงทุน

กฎหมายการลงทุนจากต่างประเทศของเวียดนามให้การรับประกันว่าจะให้การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกันต่อนักลงทุนต่างชาติที่ลงทุนในเวียดนามในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) ไม่มีการยึดทรัพย์สินหรือโอนกิจการลงทุนของต่างประเทศเป็นของรัฐ ตลอดช่วงระยะเวลาของการลงทุน
- 2) ให้การรับประกันว่าจะปกป้องสิทธิในทรัพย์สินอุตสาหกรรม และผลประโยชน์ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีในเวียดนาม
- 3) รัฐบาลจะปกป้องผลประโยชน์ของนักลงทุนอย่างสมเหตุสมผล หากมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่นักลงทุน เช่น หากกฎหมายที่ประกาศใช้ภายหลัง ทำให้ผลประโยชน์ของนักลงทุนลดลง นักลงทุนที่ลงทุนก่อนหน้านี้กฎหมายใหม่ประกาศใช้มีสิทธิเลือกใช้สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายเดิมได้
- 4) รัฐบาลรับประกันการให้สิทธิการโอนย้ายไปต่างประเทศ ได้แก่
 - กำไรจากการดำเนินธุรกิจ
 - เงินที่ได้รับจากการจัดเตรียมเทคโนโลยีและการบริการ
 - เงินต้นและดอกเบี้ยของเงินกู้จากต่างประเทศในระหว่างดำเนินกิจการลงทุน
 - เงินและทรัพย์สินอื่นๆ ที่มีกรรมสิทธิ์โดยชอบด้วยกฎหมาย
 - รายได้หลังหักภาษีรายได้ของแรงงานต่างชาติที่ทำงานในเวียดนาม
- 5) เมื่อเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้ร่วมทุน หรือระหว่างบริษัทต่างชาติกับสถาบันใดๆ ของเวียดนาม และไม่สามารถตกลงกันได้ สามารถเสนอให้อนุญาตตุลาการหรือองค์กรอื่นๆ ตามที่ตกลงกันเป็นผู้ไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมได้
- 6) อนุญาตให้บริษัทต่างชาติดำเนินการลงทุนได้ 50 ปี และสามารถต่อเวลาได้ถึง 70 ปี

ข้อควรคำนึงสำหรับการลงทุนในประเทศเวียดนาม มี 2 ประเด็น ดังนี้คือ

1) ระเบียบกฎหมายการลงทุนในประเทศเวียดนามมีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยครั้ง ดังนั้นผู้ลงทุนควรตรวจสอบระเบียบและกฎหมายต่างๆกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นซึ่งรับผิดชอบพื้นที่ที่ลงทุนก่อนเสมอ

2) ระเบียบกฎหมายการลงทุนของจังหวัดต่างๆ ในประเทศเวียดนาม มีความแตกต่างกัน โดยอำนาจการตัดสินใจสุดท้ายในการปรับเปลี่ยนกฎหมายต่างๆ ขึ้นอยู่กับผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นๆ

7) การจัดการด้านการเงิน

7.1. ค่าเงินตรา

สกุลเงินของเวียดนาม คือ ดอง (Dong : VND) อัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 21,095.13 ดอง = US\$ 1 และอัตราและเปลี่ยนกับเงินบาทอยู่ที่ 674.27 ดอง = 1 บาท (ณ วันที่ 16 สิงหาคม 2556)

รูปที่ 3 แสดงตัวอย่างธนบัตรสกุลเงินดองของประเทศเวียดนาม

7.2. อัตราการแลกเปลี่ยนเงินตรา

เวียดนามใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่ผูกค่ากับเงินสกุลอื่น (Pegged Exchange Rate) โดยธนาคารแห่งรัฐเวียดนาม (State Bank of Vietnam : SBV) ซึ่งเป็นธนาคารกลางของเวียดนามจะเป็นผู้ประกาศอัตราแลกเปลี่ยนทางการเป็นรายวัน (Interbank average rate of VND versus USD) ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ จะใช้อัตราแลกเปลี่ยนทางการในการกำหนดราคาซื้อขายเงินตราต่างประเทศ โดยมีช่วงการเคลื่อนไหว(Trading Band) ขึ้นลงไม่เกินร้อยละ 3.0

7.3. ระบบธนาคาร

สถาบันการเงินต่าง ๆ ในเวียดนามอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ State Bank of Vietnam หรือ SBV ซึ่งเป็นธนาคารกลางของเวียดนาม ทำหน้าที่ในการออกใช้ธนบัตร กำหนดอัตราแลกเปลี่ยน นโยบายการเงินรวมถึงการจัดหาเงินทุนให้รัฐบาล และเป็นแหล่งเงินทุนให้แก่สถาบันการเงินในเวียดนาม สถาบันการเงินในเวียดนามสามารถจำแนกได้ ดังนี้

- **State-Owned credit Institution** มีจำนวน 6 แห่ง เป็นธนาคารของรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการส่งผ่านมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจต่างๆ โดยแต่ละแห่งมีขอบเขตที่การดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน
- **Joint-Stock commercial Bank** เป็นธนาคารท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นภายใต้กฎหมายของเวียดนาม สามารถเปิดสาขาได้ทั่วไป และดำเนินธุรกิจด้านธนาคารในทุกประเภท มีจำนวน 38 แห่ง
- **Joint Venture Bank** เป็นธนาคารที่จัดตั้ง ขึ้นและจดทะเบียนในประเทศเวียดนาม โดยการร่วมทุนระหว่างนักลงทุนท้องถิ่นกับต่างชาติ สามารถดำเนินธุรกรรมรับฝากเงิน ให้กู้ยืมเงิน ออกตั๋วเงิน รับซื้อ ลดแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ และธุรกรรมอื่นๆ ตามที่ได้รับอนุญาตจาก State Bank of Vietnam ปัจจุบันมี 5 แห่ง
- **Foreign Bank Branch** เป็นธนาคารที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และเข้ามาเปิดสาขาในเวียดนาม สามารถดำเนินธุรกรรมฝากเงิน ให้กู้ยืมเงิน รับซื้อลดตั๋ว

เงินแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและธุรกรรมอื่นๆ ภายใต้กฎหมายของเวียดนาม

- **Representative Offices of Foreign Bank** เป็นสำนักงานของธนาคารต่างประเทศที่เข้ามาเปิดการค้าเงินการในเวียดนามและดำเนินธุรกรรมตามที่ State Bank of Vietnam อนุมัติ

8) ขั้นตอนการค้าการลงทุน

8.1. การก่อตั้งบริษัท

หากผู้ประกอบการสนใจการลงทุนในประเทศเวียดนาม สามารถยื่นขออนุญาตการลงทุนจากหน่วยงานเวียดนามที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานการลงทุนในจังหวัด ในกรณีที่เป็นการลงทุนสาขาทั่วไปภายใต้วงเงินที่ไม่สูงมาก หรืออาจเป็นกระทรวงการวางแผนและการลงทุนเวียดนาม ในกรณีที่เป็นการลงทุนภายใต้เงื่อนไขพิเศษ เช่น เป็นการลงทุนในสาขาการศึกษา สาขาวัฒนธรรม สาขาปิโตรเคมี หรือ สาขาโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น

ภายหลังนักลงทุนซึ่งเป็นปัจเจกบุคคลหรือบริษัทลงทุนต่างชาติได้รับใบอนุญาตให้ลงทุนในเวียดนามจากหน่วยงานเวียดนามที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวงวางแผนและการลงทุนซึ่งกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นต่อรัฐบาลกลาง ซึ่งหากได้รับความเห็นชอบ DPI (Department of Planning and Investment) ของนครฮานอย และโฮจิมินห์ จะสามารถอนุมัติโครงการที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นคือไม่เกิน 40 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และจังหวัดอื่นๆ ไม่เกิน 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ พร้อมกับจะขอให้ DPI สามารถอนุมัติโครงการลงทุนบางโครงการที่ปัจจุบันต้องขออนุมัติจากนายกรัฐมนตรีโดยตรง เช่น บริการสุขภาพ การศึกษา ที่อยู่อาศัย โรงแรม อพาร์ทเมนท์ และสถานบันเทิง เป็นต้น

โดยกระทรวงจะทำหน้าที่เป็นเพียงคนกลางในการขอความเห็นชอบจากกระทรวงที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ซึ่งหากไม่มีคำคัดค้านจากกระทรวงใด ภายใน 15 วัน DPI สามารถอนุมัติโครงการนั้นได้ และจะพยายามให้ขั้นตอนการอนุมัติลงทุนดังกล่าวเป็นระบบเสร็จในขั้นตอนเดียว (One-stop Services) โดยตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุนใหม่เสนอให้ทุกโครงการ จังหวัดสามารถออก license ได้ โดย DPI เงินลงทุนน้อยกว่า 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเป็นโครงการที่ไม่ได้อยู่ในรายชื่อของการลงทุนที่มีเงื่อนไข

(Conditional Investment) จังหวัดสามารถอนุมัติได้ เงินลงทุนมากกว่า 20 ล้านบาทหรือรัฐ หรือ เป็นโครงการที่มีเงื่อนไขการลงทุน MPI(Ministry of Planning and Investment) เป็นผู้อนุมัติ

8.2. การจดทะเบียนบริษัท

หลังจากที่ได้รับการอนุมัติโครงการแล้ว บริษัทจะต้องดำเนินการในขั้นตอนต่อไปนี้

1) จัดตั้งคณะกรรมการบริหารบริษัท (Board of Management) แต่งตั้งประธานและรองประธานคณะกรรมการบริหารบริษัทภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับใบอนุญาตลงทุน (กฎหมายเวียดนามอนุญาตให้บุคคลเพียงคนเดียว สามารถจัดตั้ง บริษัทจำกัดได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ถือหุ้นรายอื่น) สำหรับกิจการร่วมทุน (Joint Venture) คณะกรรมการบริหารต้องมาจากผู้แทนแต่ละฝ่ายตามสัดส่วนของเงินลงทุน และสมาชิกอย่างน้อย 2 คน ในคณะกรรมการบริหารต้องมาจากฝ่ายเวียดนาม

2) จัดประชุมคณะกรรมการบริหารบริษัทภายใน 60 วัน นับจากวันที่ได้รับใบอนุญาตลงทุน ทั้งนี้เพื่อกำหนดกฎระเบียบการดำเนินการของคณะกรรมการบริหารบริษัท กรณีกิจการร่วมทุน ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการคนที่ 1 คนใดคนหนึ่งต้องเป็นผู้แทนจากฝ่ายเวียดนาม

3) ส่งบันทึกการประชุมคณะกรรมการบริหารข้างต้นไปยังแผนกรวางแผนและการลงทุนของจังหวัดที่ลงทุน และหากลงทุนในนิคมอุตสาหกรรม ให้ส่งไปยังคณะกรรมการบริหารนิคมอุตสาหกรรมที่ตั้งโรงงานด้วย

4) จดทะเบียนคณะกรรมการบริหารบริษัท ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ที่กรมวางแผนและการลงทุนของจังหวัด (DIP) หรือหากลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมให้จดทะเบียน กับคณะกรรมการบริหารนิคมอุตสาหกรรม (BOM)

5) ประกาศการจัดตั้งบริษัทในหนังสือพิมพ์เป็นเวลา 3 วันติดต่อกัน โดยระบุชื่อและที่อยู่ของบริษัท ชื่อและที่อยู่ของบริษัทลงทุนต่างชาติ ประเภทของการลงทุน เลขที่บัตรส่งเสริมการลงทุน วันที่อนุญาต จำนวนทุนจดทะเบียน จุดประสงค์และขอบเขตการดำเนินการของบริษัท

6) นำบัตรส่งเสริมการลงทุนไปยื่นขอตราขายบริษัทที่สถานีตำรวจในท้องถิ่น

7) นำบัตรส่งเสริมการลงทุนและเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดไปแจ้งขอรับเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรที่แผนกสรรพากรจังหวัด

แหล่งข้อมูล :

- กรมส่งเสริมการลงทุน กระทรวงพาณิชย์. คู่มือการค้าและการลงทุนสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม. สำนักข่าวพาณิชย์ กรมส่งเสริมการลงทุน : กรุงเทพฯ, 2554
- กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม. คู่มือการลงทุนด้านอุตสาหกรรมเหมืองแร่ในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม. กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ : กรุงเทพฯ, 2548
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ร่วมกับสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ดัชนีคู่มือการลงทุนสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : กรุงเทพฯ, 2554
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. รายงานสรุปภาวะเศรษฐกิจสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จากฐานข้อมูลเศรษฐกิจกลุ่มแม่น้ำโขง. จากเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย (<http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/AsianEconomies>)
- ฐานข้อมูล Index Mundi : World Factbook จากเว็บไซต์ http://www.indexmundi.com/southeast_asia.html
- ฐานข้อมูล The World Factbook จากเว็บไซต์ Central Intelligence Agency : CIA, U.S.A. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/index.html>